

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Grespik László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Ráczné dr. Pusztai Katalin jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt az Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 10.M.2318/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 55.Mf.634.456/2009/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. július 13. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 55.Mf.634.456/2009/5. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 39.311 (harminckilencezer-háromszáztizenegy) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 17.M.3520/2004/23. számú ítéletében az alperes 2004. június 14-én kelt kinevezés-módosítását hatályon kívül helyezte és megállapította, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Kötelezte az alperest elmaradt illetmény, ruházati költségtérítés, üdülési hozzájárulás, utazási költségtérítés, étkezési hozzájárulás kamatokkal történő megfizetésére, valamint visszahelyezés elmaradása miatti, továbbá felmentési időre járó átlagkereset és végkielégítés megtérítésére. Ezen túlmenően a felperes keresetét elutasította. A bíróság az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a Ktv. 14. § (1) bekezdése alapján a határozatlan idejű közszolgálati jogviszonynak határozott idejűvé alakítása olyan tartalmi eleme a kinevezésnek, amely csak közös megegyezéssel lehetséges. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben az összegszerűséget vitatta. Mind az elmaradt illetmény, mind a költségtérítések tekintetében további igényt terjesztett elő a másodfokú tárgyalás időpontjáig, azonban a közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetését megállapító ítéleti rendelkezést nem támadta. A felperes 2006. június 8-án kelt, a Fővárosi Bírósághoz címzett beadványában is azt rögzítette, hogy „jelen fellebbezés az ítéletben szereplő összegek pontosítására irányul”. A Fővárosi Bíróság 55.Mf.634.736/2006. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a végkielégítés összegét leszállította. Kötelezte az alperest, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított összegeken túlmenően tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek elmaradt illetmény, ruházati költségtérítés, üdülési hozzájárulás, utazási költségtérítés, étkezési hozzájárulás, valamint 2006. évi 13. havi illetmény címén további összegeket és azok kamatát. Ezt meghaladóan a bíróság a

felperes keresetét elutasította. A másodfokú bíróság ítéletének kézbesítésére 2007. április 5-én került sor. Ezt követően a felperes 2008. február 19-én ismét keresettel fordult a bírósághoz és kártérítés iránti keresetet terjesztett elő. Hivatkozása szerint az alperes a 17.M.3520/2004/23. számú, és az 55.Mf.637.736/2006/6. számú ítéletekből eredő, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belüli fizetési kötelezettségének határidőben nem tett eleget, azt csak 2007. májusában teljesítette. Hivatkozott a jogviszony jogellenes megszüntetése esetén járó kötelezettség vonatkozásában felmerült, adó- és járulékkötelezettségről kiadott A. állásfoglalásra, miszerint a kártérítés nem az elmaradt jövedelmet pótolja, így az a SZJA törvény 1. számú mellékletének 6.1. alapján adómentes jövedelem. Ebből következően a kártérítési összeg nem tekinthető járulékalapot képező jövedelemnek sem. A felperes továbbá előadta, hogy már 2006. első félévében jogerőre emelkedett fizetési marasztalás 2007. májusában történő teljesítésekor az alperes a kártérítés jogcímén megítélt adó- és járulékmentes jövedelem után is levont 8,5 % nyugdíjjárulékot, 1,5 % munkavállalói járulékot, 4 % természetbeni egészségbiztosítási járulékot, 3 % pénzbeli egészségbiztosítási járulékot, és 36 % nem rendszeres adóelőleget. Indokolatlan többletlevonások miatt a felperes 772.358 forint kártérítés megfizetését kérte. Visszahelyezésének elmaradása és a felmentés miatt megítélt összegek késedelmes megfizetése utáni 127.512 forint késedelmi kamat, megnövekedett pénzbeni egészségbiztosítási járuléklevonás máshol még nem érvényesített része miatt 144.204 forint, megnövekedett munkavállalói járuléklevonás máshol nem érvényesített része miatt 24.034 forint, igénybe vehető adókedvezmény alperes mulasztása miatti elmaradása okán 100.000 forint, 2007-ben szerzett jövedelmek magasabb adósávban történő adózása következtében jelentkező SZJA teher miatt 241.004 forint végkielégítés összegére eső késedelmi kamat miatt 91.080 forint, jogerős bírósági kötelezés nem teljesítése miatt 50.400 forint megtérítésére, valamint perköltség viselésére kérte kötelezni az alperest. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 10.M.2318/2008/7. számú ítéletével megállapította, hogy a 17.M.3520/2004/23. számú ítélet a végkielégítésre vonatkozó rendelkezés kivételével 2006. június 14-én jogerőre emelkedett. A bíróság a felperes keresetét elutasította, és 65.000 forint perköltség, és 93.413 forint eljárási illeték viselésére kötelezte.

A munkaügyi bíróság az ítéletében hivatkozott a Pp. 219. § (1) bekezdésében, a Pp. 227. § (1) bekezdésében, a Pp. 233. §-ában, 236. §-ában foglaltakra. Megállapította, hogy az ügyben a bíróság 17.M.3520/2004/23. számú ítélete 2006. április 18-án született, amely határozatot a felperes részére 2006. május 29-én, az alperes számára 2006. május 30-án szabályszerűen kézbesítették. Az ítélet ellen a felperes 2006. június 8-án érkezett beadványában az összegek pontosítására irányuló fellebbezést jelentett be, de annak jogalapja tekintetében a határozat jogszerűségét nem vitatta. A

fellebbezésében a jogalap tekintetében úgy nyilatkozott, hogy „köztisztviselői jogviszonya fennállásának megerősítése kérdésében született ítéletet elfogadja”. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 17.M.3520/2004/23. számú ítélet a jogalap tekintetében már 2006. június 14-én jogerőre emelkedett. A bíróság hangsúlyozta, hogy a határozatában megjelölt teljesítési határidő lejártától esedékes késedelmi kamat érvényesítése végrehajtási kérdés, és szükségtelen annak kártérítés címén történő követelése. A PK. 226. számú állásfoglalás szerint a késedelmi kamat a hitelezőt a Ptk. 301. §-a szerint akkor is megilleti, ha a bíróság határozata az adóst annak fizetésére kifejezetten nem kötelezi, és végrehajtási eljárás keretében a végrehajtási lapon a késedelmi kamatot a hitelező kérelmére akkor is fel kell tüntetni, ha arról a bíróság ítéletében nem rendelkezett. A jelen ügyben azonban a bíróság minden jogcím vonatkozásában kötelezte az alperest a késedelmi kamat megfizetésére. Az Mt. 174. §-a rendelkezik a munkáltató kártérítési kötelezettségéről. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes jelentett be fellebbezést, de csak az összegszerűség tekintetében, így az ítélet 2006. június 14-én elsőfokon a jogalapot illetően emelkedett jogerőre. A másodfokú ítéletet az alperes 2007. április 5-én vette kézhez, majd ezt követően a felek egybehangzó nyilatkozata szerint az abban rögzítetteket a munkáltató 2007. májusában teljesítette. A bíróság az alperesi álláspontot fogadta el, miszerint a teljesítési kötelezettség az alperest a másodfokú ítélet kézbesítése után, azaz 2007. április 5. napját követő tizenötödik napig késedelmi kamat nélkül, majd ezt követően késedelmi kamatokkal együtt terhelte. A bíróság a jogviszony megszüntetés esetén járó kártérítés vonatkozásában felmerült további adó- és járulékfizetési kötelezettségek kérdésében ítélezése alapjául fogadta el a Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.926/1998/3. számú eseti döntését. Az alperes viszontkeresetének a Pp. 147. §-a értelmében a bíróság helyt adott figyelemmel a Pp. 123. §-ára is. Megállapította, hogy a 17.M.3520/2004/23. számú ítélet a végkielégítésre vonatkozó rendelkezés kivételével 2006. június 14-én jogerőre emelkedett. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 55.Mf.634.456/2009/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes a visszahelyezés mellőzése címén megítélt 1.457.280 forint után tévesen vonta le a 772.358 forintot. Az alperes köteles tizenöt napon belül megtéríteni 524.625 forint tőkeösszeg után 2007. június 1-jétől 2008. június 24-éig számított kamatot, míg a 247.737 forint tőkeösszeg után 2007. június 1-jétől 2008. május 15-éig számított kamatot. Az alperesi viszontkeresetre vonatkozó ítéleti rendelkezést a bíróság mellőzte, és az elsőfokú perköltséget 62.000 forintra, míg a kereseti illetéket 78.500 forintra leszállította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 39.311 forint fellebbezési illetéket, míg a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk

viselik. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a visszahelyezés mellőzésével kapcsolatban megállapított juttatás után az alperes tévesen vont le jövedelemadó-előleget és egyéb járulékokat, tévedését az alperes maga is elismerte. A felperes kártérítési igénye a későbbi időpontban egyösszegben történt kifizetés kapcsán keletkezett többlet-adófizetési kötelezettség, illetőleg az alperes terhére állított késedelmes teljesítés miatti kamatkövetelés megfizetésére irányult. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 17.M.3520/2004/23. számú ítéletével visszahelyezés elmaradása miatt négy havi illetményt talált indokoltnak 1.157.280 forint összegben. Ez a jogszabály előírásai szerint kártérítési jellegű, tehát nem terheli adó- és járuléklevonási kötelezettség. Az alperes ennek ellenére tévesen hajtotta végre az ítéleti rendelkezést és a felperes javára megítélt juttatásból 524.625 forintot Szja adóelőleg, míg 247.737 forintot egyéb járulékok jogcímén levont tőle. A felperes a másodfokú eljárásban nem vitatta, hogy a személyi jövedelemadó előleget az A-től közigazgatási eljárás keretében visszaigényelte, és vissza is kapta. Az egyéb járulékok címén eszközölt levonások összegét inkasszó útján hajtotta be az alperestől 2009. április 29-én. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes javára ezen összegek visszafizetéséről az előbbiek miatt nem kellett rendelkezni, azonban a felperest megilleti a téves levonás okán felmerülő késedelmes teljesítés alapján járó kamat, ezért az elsőfokú ítélet rendelkezését akként megváltoztatta, hogy kötelezte az alperest a tévesen levont összegek után járó kamat megtérítésére. A felperes a jövedelemadó-előleget az A-től 2008. május hónap végén kapta meg, ezért kamat őt ezen a jogcímen az alperes ítélet szerinti teljesítésének időpontjáig terjedő időre illeti meg. A járuléklevonás után kamat ugyancsak az alperes ítéleti teljesítésének időpontjától az inkasszó útján történt behajtás időpontjáig, 2008. május 15-éig terjedő időszakra illeti meg a felperest. Nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon rendelkezésével, miszerint a tévesen levont adó- és járulékgigények elbírálására az általános hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel figyelemmel a Pp. 349. § (3) bekezdésében foglaltakra. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a korábbi eljárásban meghozott elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezése nem volt egyértelmű, abból csak a másodfokú eljárást követően nyílt lehetőség annak megállapítására, hogy a felperes igénye mire irányul. A részjogerő megállapítására csak a másodfokú eljárásban volt lehetőség a teljes elsőfokú peres anyag felülbírálata során. Ebből a megállapításból az következik, hogy az alperes nem sértett jogszabályt, amikor a másodfokú ítélet kihirdetését követően teljesítette az elsőfokú ítéletben meghatározott összegek kifizetését. A marasztalási összeghez tartozó késedelmi kamat adókötelezettsége miatti veszteséget, mint további kárt nem lehet követelni, a késedelmi kamatnak a jövedelemadó alá eső volta kárigényt nem alapoz meg, ezen veszteség nem áll összefüggésben a munkáltató jogellenes

intézkedésével. A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon rendelkezésével, miszerint az alperes viszontkeresete alapján ismételten megállapította a 17.M.3520/2004/23. számú ítéletnek a követelés jogalapjára vonatkozó rendelkezése jogerőre emelkedésének napját. Erről a kérdésről a másodfokú bíróság 55.Mf.634.736/2006/6. számú ítéletével rendelkezett, így az a Pp. 229. § (1) bekezdése szerint ítélt dolognak minősül. A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát, míg másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. A felperes hivatkozása szerint az alperes 2006. szeptember 6-áig az ítéletet fellebbezéssel nem támadta, holott azt 2006. május 30-án kézhez vette. Az ítélet fellebbezéssel nem támadott része tekintetében a jogerő 2006. június 14-én beállt, amikor az alperes a fellebbezést a másodfokú tárgyalás időpontjának kitűzéséről szóló értesítéssel egyidejűleg kézhez vette, akkor neki felróható ok miatt már hosszabb idő óta fizetési késedelemben volt. A Pp. 213. §-ának (1) bekezdése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Az elsőfokú bíróság az indokolatlan adó- vagy járuléklevonások miatt megfogalmazott kereseti igényeket nem vizsgálta, míg a másodfokú bíróság az ítélete rendelkező részében tárgyalt jogcímen kívüli járuléklevonásokkal nem foglalkozott az indokolási részben kifejtett azon ok kapcsán, hogy inkasszó keretében ezen összegekhez a felperes már hozzájutott. Az elsőfokú bíróság tehát még nem, a másodfokon eljáró bíróság pedig már nem vizsgálta e tételeket, ez a tény az illeték- és perköltségigények leszállításánál is figyelembe veendő. A másodfokú bíróság az ítélete indokolásában kiemelte, hogy a késedelmi kamat jövedelemadó alá eső volta kárigényt nem alapozi meg, ez a veszteség nem áll összefüggésben a munkáltató jogellenes intézkedésével. A jelen perben az alperes végig azt állította, hogy a felperes részére átutalta a 392.779 forint kamatot, ezt azonban nem bizonyította. Az alperes feltehetően a 2007-ben hatályos személyi jövedelemadó törvény 6. §-ában vélt jogalapot találni arra, hogy a bíróság által megítélt késedelmi kamat összegéből 36 % progresszív SZJA-t és 4 % különadót, összesen 157.112 forintot levonjon. A késedelmi kamat jogcímének adójogi megítélésénél az Szja törvény 1. számú mellékletének 6.1. pontja irányadó, mivel a késedelmi kamatot a felperes kárpótlásul kapta az időben később megkapott bevétel inflációból, fogyasztói árnövekedésből fakadó értéktelenedéséért. A munkavállalót nem érheti kár amiatt, hogy a vele szemben jogellenes intézkedést foganatosító munkáltatója mikor látja be a jogellenes intézkedését, és mikor tesz eleget a jogerős bírósági marasztalásnak. Az A.K.A.I. 2007-es adóbevallása kapcsán elfogadta a felperesi álláspontot, és jóváhagyta a késedelmi kamatot terhelő levonások visszaigénylését. Utóbb az A. más területi egységei ezt a megközelítést vitatták, és a logikai

ellentmondást tartalmazó 2007-ben hatályos Szja törvény 6. §-a szerinti értelmezést fogadták el. A késedelmi kamatból történő különadó levonásnál kifejtettek miatt bizonyítható, hogy a levonás létrejötte összefüggésben állt a munkáltató hozzáállásával, illetve az alperes az alkalmazott jogszabály alapján jogsértő magatartást tanúsított.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. A Pp. 73/A. §-a értelmében a Legfelsőbb Bíróság előtti eljárásban a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára a jogi képviselőt kötelező, a 73/B. § szerint pedig a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli nyilatkozata hatálytalan. A fentiekből következik, hogy a felperes személyesen benyújtott kérelmét nem, csupán a jogi képviselő által előterjesztett kérelmet lehetett vizsgálat tárgyává tenni az abban megjelölt keretek között [Pp. 272. § (2) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az eljáró bíróságok helytállónan állapították meg, hogy a korábbi eljárásban meghozott elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, az abban foglaltak azonban nem voltak egyértelműek. Az előadottakat, illetve a kérelmeket a másodfokú bíróság részletesen vizsgálta és értékelte, részjogerő megállapítására ezért csak a másodfokú eljárást követően volt lehetőség figyelemmel a Pp. 236. §-ában foglaltakra is. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott teljesítési határidő lejártától esedékes késedelmi kamat pedig végrehajtási eljárás keretében lett volna érvényesíthető a feltételek fennállása esetén. A felperes alaptalanul sérelmezte, hogy a bíróságok a Pp. 213. §-ának (1) bekezdése ellenére nem megfelelően vizsgálták az adó- és járuléklevonásokkal kapcsolatos kereseti kérelmét. A másodfokú bíróság az ítéletében ebben a körben részletesen kifejtette álláspontját, értékelte, hogy a felperes milyen összegeket igényelt vissza az adóhatóságtól, illetve milyen tételt emelt le inkasszó útján. A jogerős ítélet helytállónan fejtette ki, hogy a felperest a téves levonások folytán késedelmi kamat illeti meg, amelynek megfizetésére kötelezte az alperest. Ebből következően a felperes felülvizsgálati kérelme megalapozatlan volt az illeték és perköltség mértékét illetően is. A Személyi jövedelemadóról szóló 2005. évi CXVII. tv. (Szjativ.) 6. §-ának (2) bekezdése szerint a késedelmes teljesítéshez kapcsolódó kamat az adó szempontjából annak az összegnek a sorsát osztja, amellyel összefüggésben kifizették. Erre figyelemmel helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a késedelmi kamat adókötelezettsége miatti veszteséget további kárként megalapozottan a felperes nem igényelheti. A késedelmi kamat jövedelemadó alá esik, ez azonban nem alapoz meg kártérítési kötelezettséget, mivel nincs összefüggésben a munkáltató jogellenes eljárásával.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Szja törvény 1. számú mellékletének 6.1. pontja a jelen jogvita eldöntése szempontjából

nem lehet irányadó. Téves a felülvizsgálati kérelemnek azon álláspontja, miszerint a késedelmi kamat a törvény által megszabott kárártalányként lenne értelmezhető. Arra vonatkozóan pedig a perben nem merült fel adat, hogy a kamat a felperest nem a késedelmes teljesítés miatt, hanem kártérítésként illette meg. Ebből következően pedig a bíróságok helytálló döntést hoztak, a felülvizsgálati kérelemben foglaltak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján. Az alperesnek perköltség iránti igénye nem volt, ezért ebben a körben a Legfelsőbb Bírósága határozathozatalt mellőzte a Pp. 78. § (2) bekezdés alapján. A felperes illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. §-ának (1) bekezdés f) pontja alapján köteles fizetni.

Budapest, 2011. július 13.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő